Baptisternes Smaaskrifter Nr. 3.

# Forbindelsen

mellem

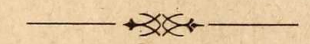
# Daab og Nadvere.

Af

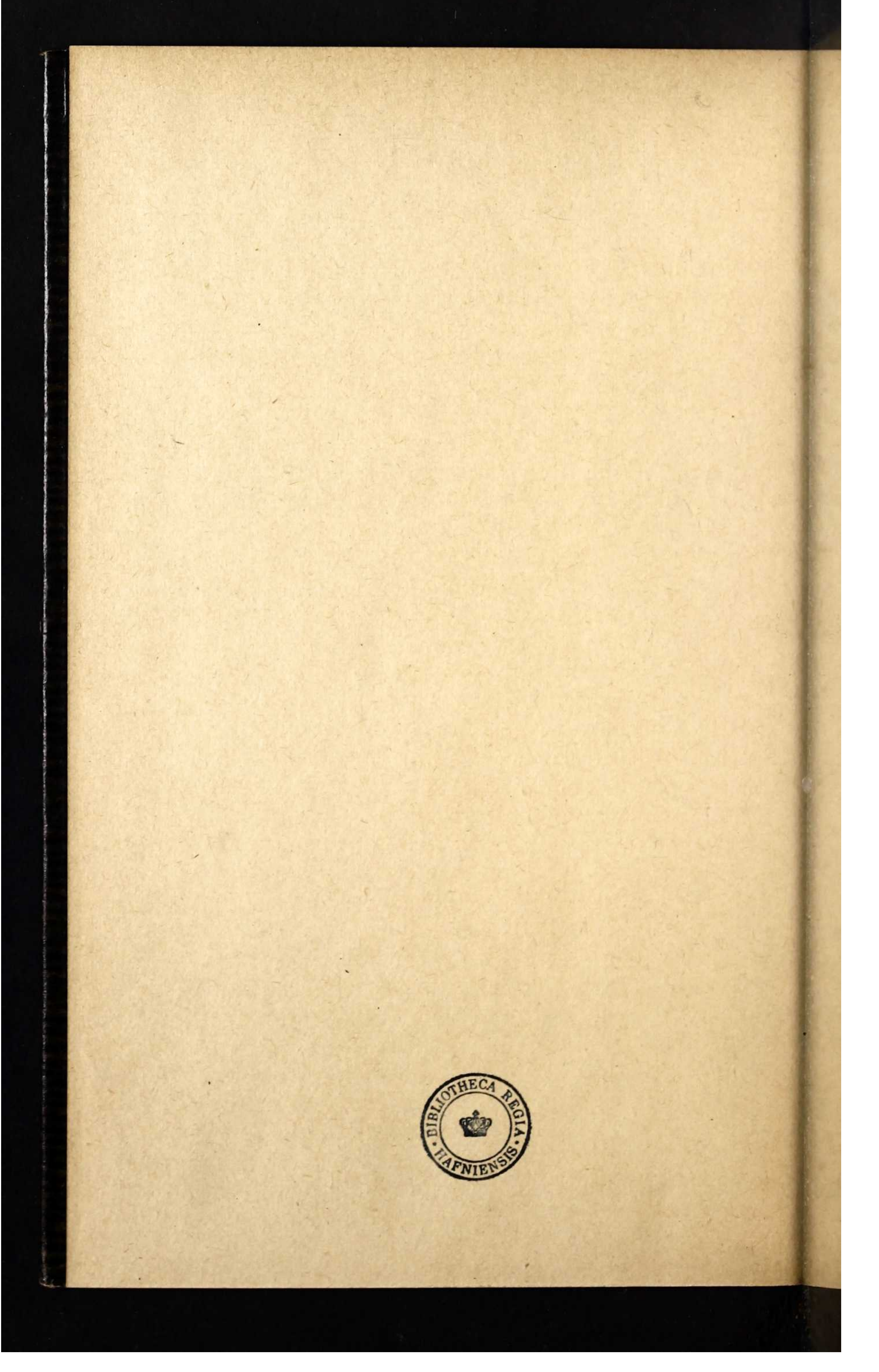
Julius Købner.

---

Dansk Baptist-Forlag.



København.
Chr. Birchs Bogtrykkeri ved Anna Birch.
1900.



## Forbindelsen mellem Daab og Nadvere.

Saavidt vor historiske Kundskab rækker, er det aldrig i de første femten Aarhundreder efter Kristi Menigheds Stiftelse faldet nogen ind, at man kunde nyde den hellige Nadvere uden at være døbt. Hvor langt Anskuelserne om den kristelige Lære og Menighedsorden end skilte sig fra hinanden i disse Aarhundreder, saa var dog alle enige om, at Daaben var en Betingelse for Optagelse i Menigheden, og at ingen kunde tage Del i den hellige Nadvere, uden først at være døbt. Hvad var vel Aarsagen til denne Overénsstemmelse hos saadanne, som ellers bestred hverandres Læresætninger i næsten hvert eneste Punkt, om ikke den, at Herren og Hans Apostle har fremsat denne Orden saa klart for alles Øjne, at ingen vilde gøre sig skyldig i en saa grov Vold paa denne Orden. Først for noget over et hundrede Aar siden kom nogle engelske kristne paa den Tanke, at Deltagelse i den hellige Nadvere kun var afhængig af den Persons sande Omvendelse, som ønskede den, og de mente, at man derved maatte se bort fra Daaben. Siden denne Tid har mange Baptist- og Separatist-Menigheder i England, Frankrig og Svejts fremstillet dette som deres Grundsætning, og det er paa denne, vi i de efterfølgende Linjer vil kaste et undersøgende Blik.

Vi har allerede sagt, at skønt man mente at kunne finde Støtte for alt muligt i Guds Ord, saa kunde man dog ikke finde nogen Grund for den saakaldte „aabne Kommunion", fordi Skriftens hele Indhold saa tydeligt talte imod den. For et fordomsfrit Øje synes det derfor utroligt, at man i de senere Tider har kunnet finde noget i Guds Ord, som kunde give Anledning til Fremsættelsen af den nævnte Grundsætning. Men har den ikke sit Udspring fra Guds Ord, hvorfra er den da kommen? Vi svarer: fra den Kilde, som allerede har frembragt saa mange forbavsende Ting paa det aandelige Omraade, fra **Følelsen.**

Menneskets Følelse er en Evne, som er givet det af Gud, hvorved det er i Stand til at hengive sig til et vist Formaal med inderlig Velbehag, Kærlighed og Glæde, eller at støde visse Ting fra sig med Ulyst, Afsky og Modvilje. Hele Guds Ords Sandhed og dets guddommelige Orden er den faste, urokkelige, uforanderlige Kærne, til hvilken Hjærtets Følelse bør slutte sig fast med Lyst og Kærlighed, at den danner et levende Udtryk for Sandheden. Udgydt paa denne Maade i en guddommelig Form og nøje gengivende dennes Præg, er Følelsen dyrebar og gør et Guds Barn herligt og virksomt. Men Følelsen har heller ikke andet at gøre end at lade Sandheden virke paa sig; den maa ikke selv virke ind paa Sandheden, den maa ikke gøre sig selvstændig; paa det ene Sted løsrive sig fra Sandheden og paa det andet Sted holde fast ved den; den bør være **vis**, naar den fornemmer Guds Ord, til hvilket den har sluttet sig; men den maa ikke bære nogen falsk Visdom i sig selv, grundet paa sit eget Velbehag eller Mishag.

Hvorledes det efter Syndefaldet er beskaffent med hele Sjælen i Almindelighed og Følelsen i Særdeleshed, det har Guds Børn lært at kende, i det mindste for en Del. Det uomvendte Menneskes Følelse kaster sig med hele sin Lyst og Kærlighed paa alle Slags jordiske og af Gud forbudte Ting; med Had og Afsky bortstøder det Guds Ords Sandhed, det antager med Vished, at Sandheden er Løgn, og at Løgnen er Sandhed. Guds Børns Følelse er en mærkværdig Blanding af Aand og Kød. Den kaster sig paa den Herre Jesus, men ogsaa paa de skabte Ting; den slutter sig til Guds Ord, men forbeholder sig alligevel derved Rettighed til ogsaa selv at dømme; den har sin Yndlingssandhed, for hvilken den med hele sin Varme danner Parti imod andre Sandheder, hvilke ikke er den saa behagelige. Saaledes opstaar Vrangbilleder og Sværmerier, hvilke med desto større Tillid kan fastholdes, eftersom en Del af Sandheden findes i dem alle.

Et mærkværdigt Eksempel paa den Forvirring, som Følelsen har afstedkommet i Kristenheden, er Indførelsen af

Barnedaaben. Det ny Testamente indeholder end ikke det ringeste Spor til en Barnedaab i Apostlenes Dage. Meget mere viser Pavlus' Ord i 1. Kor. 7, 12—15 aldeles klart, at den slet ikke eksisterede i hans Dage. Døbte Børn af Menighedsmedlemmer havde han umuligt kunnet anføre som Bevis for sin Paastand, at en kristen, uden at blive uren kunde leve sammen med en Hedning, med hvilken han allerede var forenet i Ægteskab. Barnedaaben er saaledes ikke tagen ud af Guds Ord; den fremkom meget mere af Forældrenes Følelse for deres Børn. Denne Følelse opsøgte snart saadanne Dele af Sandheden, til hvilke den kunde slutte sig og hvilke den kunde bearbejde i Overénsstemmelse med sin Følelse. Vel er det ved Guds Ord urokkeligt fastsat, at Forældrene skal elske deres Børn. Men lige saa fast staar det ogsaa, at disse Børn er Kød af Kød, og at de derfor behøver en Forandring for at blive salige. Der staar skrevet, at Gud ikke vil nogen Synders Død, og at Han ikke har Behag i Opsættelse af Omvendelsen, thi de, som søger Ham aarle, skal finde Ham. Er nu Forældre, som ikke forsørger deres Børn med det legemlige, værre end Hedninger, saa er de Forældre det endnu mere, som ikke forsørger deres Børn med det aandelige. Til disse Sandheder behøvede man blot at lægge den Usandhed, som allerede var forhaanden, førend Barnedaaben, at Daaben selv var den ny Fødsel — og saa kunde Følelsen ved Hjælp af nogle Fornuftslutninger let skabe en Barnedaab. De da allerede til **Præster** forvandlede Menighedslærere og Ældste rakte dertil en hjælpsom Haand; thi de mente deri at se en Sejr for Kristendommen, en Udvidelse af Jesu Herredømme og ved Siden deraf en Forstørrelse af deres Menigheder, deres Anseelse og deres Indtægter. Saaledes har nu Barnedaaben eksisteret i Aarhundreder; men endnu i Aaret 1854 saa den tyske Kirkedag sig foranlediget til at fremsætte det Spørgsmaal, hvorfor og til hvilken Nytte den egenlig fandtes, og geraadede derved i en saadan Forvirring, at den endelig aldeles ikke vovede at fatte nogen Beslutning, fordi den ene havde paastaaet og villet fastslaa

det ene og den anden det modsatte. En af Kirkedagens Deltagere, en anset, med høje Embeder og Værdigheder beklædt Mand og en kær Broder i Herren, var saa oprigtig, at han tilstod, at Barnedaaben hos ham egenlig havde sin Grund i hans **Faderkærlighed**, fordi han ikke kunde glæde sig over sine Børn, naar de ikke var døbte. Den katolske Kirke forsøger ikke at fremlægge Bevis for Barnedaaben ud af Guds Ord, men den siger rent ud, at det er en hellig Overlevering som saa mange andre. Fordi den lutherske Kirke vil beholde Barnedaaben, søger den at drage den Slutning snart af det ene og snart af det andet Skriftsted, at der findes en Daabs-Igenfødelse, trods de i Guds Ord saa tydeligt angivne Livs- og Kendetegn paa dem, som er fødte paany, hvilke Kendetegn ikke findes hos de efter deres Formening døbte Børn. Fordi den reformerte Kirke ligeledes vil have og beholde Barnedaaben, saa søger den at bevise, at Daaben er traadt i Omskærelsens Sted, og det uagtet det tydeligt ses i Apostlenes Gerninger i det 15. Kapitel, at en saadan Indsættelse var aldeles fremmed og ubekendt for Apostlene og Menigheden i Jerusalem. Fordi Baptisterne ikke vil foretage sig noget i guddommelige Ting efter deres eget Tykke, men lade deres Vilje være underordnet Guds Vilje, nøjer de sig med, uden alle Slutninger, enfoldigt at efterfølge, hvad Guds Ord klart og tydeligt lærer, og døber derfor kun saadanne, som har hørt Evangeliet og som formedelst samme er komne til Omvendelse og Tro paa den Herre Jesus. Baptisterne føler lige det samme for deres Børn, som andre troende Forældre føler, men de har lært at tage deres Følelse saavel som deres Fornuft til Fange under Kristi Lydighed; de har lært at gøre Forskel paa Familjen efter Kødet og Familjen efter Aanden; de sér paa Ham, som saa højt elskede sin Moder og sine Brødre, men som alligevel fandt sig foranlediget til at sige: „Hvo er min Moder og hvilke er mine Brødre? Den, som gør Guds Vilje, han er min Broder, min Søster og Moder“.

Det er ikke vor Hensigt at skrive en Afhandling om Daaben. Vi vilde blot sige saa meget om Barnedaaben,

som var nødvendigt for at finde de Sammenligneslsespunkter, som findes ved den for vort Emne. I Guds Ord findes intet Spor af, at det var Herrens Vilje, at omvendte Jøder eller Hedninger skulde nyde den hellige Nadvere, førend de var døbte; intet Spor er at finde af, at Apostlene eller de første Menigheder nød den med udøbte. I Guds Ord kan man ikke finde noget andet, end at Menneskene hørte Evangeliet, at mange af disse blev omvendte og derpaa døbte, og at kun de døbte brød Brødet med hverandre. Lige saa lidt som Barnedaaben kan være fremgaaet af Guds Ords Betragtning og Lydighed for samme, lige saa lidt har aaben Kommunion gjort det. Den har meget mere, ligesom Barnedaaben, Følelsen at takke for sin Tilværelse. Den sidstnævnte er fremgaaet af Kærligheden til Børnene og den førstnævnte af Kærligheden til Brødrene. Vi erkender villigt Forskellen mellem Kærligheden til vort Kød og Blod og Kærligheden til saadanne, som er Herrens Ejendom, og som vi elsker for Herrens Skyld. Vi indrømmer, at Kærligheden til vore Børn lettere kan forvilde sig og komme paa Afveje end Kærligheden til Guds Børn. Men mon ikke ogsaa den sidstnævnte kan forvilde sig? — Uden Tvivl vil Herren, at vi skal elske Guds Børn højere end vore egne Børn; ja, Han vil, at vi skal elske Ham selv i Hans Børn. Men er derved enhver Grænse for Broderkærligheden borttagen, og staar det til vort frie Valg og Behag at elske Brødrene som vi vil? Gives der ikke for Kærligheden en hellig, uforanderlig, guddommelig Regel, som maa gælde i Himmel og paa Jord, i Tid og Evighed? Skal vi ikke elske Gud over alle Ting, af vort ganske Hjærte, af vor ganske Sjæl, af alle vore Kræfter og af alt vort Sind, og vor Næste **som os selv**? Dersom man nu elsker Guds Børn mere end Herren selv, elsker man saa efter Guds Vilje? Dersom man siger: „Hvad bekymrer det mig, om Daab og Nadvere i Guds Ord er forbundne med hinanden i en vis Orden — om den dér forekommende Ordensfølge har sit Udspring fra Herren; hvad angaar det mig, om Husholderne over Guds Hemme-

ligheder først har døbt eller først har uddelt Herrens Nadvere — jeg vil elske alle Brødre, og derfor nyde Nadvere med dem", har man da ikke oversét, at Herren og Hans Ord staar højere end Brødrene; har man da ikke ladet sig vildlede af sin Følelse? Det første Spørgsmaal er ikke: Hvad kan efter min Bedømmelse tjene til Forening med alle Brødre, men: Hvad er Herrens Orden; hvilket Eksempel har Han givet os ved sine Apostle; hvor staar det skrevet? Spørger du ikke efter, om Nadverens Nydelse skal finde Sted før eller efter Daaben, saa behøver du heller ikke at spørge efter, om Menneskene skal døbes før eller efter deres Omvendelse, thi begge disse Bestemmelser har kun deres Værd som en Følge af Herrens Vilje. Overlader du dig i det ene Stykke til Følelsen af din Kærlighed, uden Hensyn til Herrens Anordning, saa kan du ogsaa gøre det i det andet. Vover vi, trods den i Guds Ord for hvert Øje saa klart fremstillede Orden, efter eget Tykke at nyde Nadveren før Daaben, da kan Kirken ogsaa med samme Ret døbe dem, som endnu ikke har hørt Evangeliet prædike.

Det er dog nødvendigt med Guds Ord at bevise, hvad vi nu har sagt, og det saa meget mere eftersom saadanne, der overlader sig til deres Følelser, kun har saare liden Tilbøjelighed til at raadspørge sig med Guds Ord i saadanne Ting, som deres Følelse allerede har fastsat for dem. Først foreholder vi dem, som mener, at de kan elske Brødrene efter deres eget Tykke og deres egne Følelser, det allerede anførte, alt afgørende Ord: „Du skal elske Herren din Gud af dit ganske Hjærte . . . og din Næste som dig selv" (Matth. 22, 37—40; Mark. 12, 30. 31; Luk. 10, 27). Dernæst hedder det: „Derpaa kender vi, at vi elsker Guds Børn, naar vi elsker Gud og holder Hans Bud" (1. Joh. 5, 2). „Lærer dem at holde alt, hvad jeg har befalet eder" (Matth. 28, 20). „Dersom I elsker mig, da holder mine Befalinger . . . Hvo, som har mine Befalinger, og holder dem, han er den, som mig elsker . . Dersom I holder mine Befalinger, skal I blive i min Kærlighed, ligesom jeg har holdt min Faders Be-

falinger og bliver i Hans Kærlighed" (Joh. 14, 15. 21; 15, 10). Man svarer os: „Denne er min Befaling, at I skal elske hverandre, ligesom jeg har elsket Eder" (Joh. 15, 12). Ja, dette er Hans Befaling, og det en saadan, som staar meget højt, som vi har sét; men det er blot **én** Befaling, og Herren taler paa ovenanførte Steder om „**mine Befalinger**", saaledes flere Befalinger, og om **alt**, hvad Han har befalet. Han vilde ganske sikkert ikke ved den særskilte Indskærpelse af den vigtigste Befaling ophæve sine øvrige Befalinger. Han vilde ikke heller, at vi skal elske hverandre paa anden Maade, end Han elskede os. „Dette er min Befaling, at I skal elske hverandre, **ligesom jeg har elsket eder**". Hvorledes elskede Han sine Disciple? Elskede Han dem nogensinde mere end sin Fader? Har Han nogensinde af Kærlighed til dem tilsidesat eller forandret sin Faders Befalinger og Anordninger? — Vil Herren i Almindelighed binde os eller ikke binde os ved sine egne og sine Apostles Indretninger og Anordninger? Svar: „Lærer dem at holde alt, hvad jeg har befalet eder". „Jeg annammede det af Herren, som jeg og har overantvordet eder" (1. Kor. 11, 23). „Vorder mine Efterfølgere, ligesom og jeg er Kristi. Men jeg roser eder, Brødre, at I i alt kommer mig ihu og bevarer Anordningerne, saasom jeg har overantvordet eder" (1. Kor. 11, 1. 2). „Jeg formaner eder derfor, vorder mine Efterfølgere! Desaarsag sendte jeg Timotheus til eder, som er min elskelige og trofaste Søn i Herren, at han skal paaminde eder om mine Veje i Kristus, saaledes som jeg lærer alle Vegne i hver Menighed" (1. Kor. 4, 16. 17). „Vorder mine Efterfølgere, Brødre! og agter paa dem, der vandrer saaledes som I har os til Eksempel" (Filip. 3, 17). „Thi om jeg endog er fraværende med Legemet, saa er jeg dog hos eder i Aanden og glæder mig, idet jeg sér eders Orden og Fastheden af eders Tro paa Kristus. Derfor, ligesom I har antaget Kristus Jesus, Herren, saa omgaas i Ham, rodfæstede og opbyggede i Ham" (Kol. 2, 5—7). „Derfor, Brødre! staar fast og holder hart ved de Lærdomme, som I har annammet,

være sig ved vor Tale eller vort Brev" (2. Thess. 2, 15). De, som af Kærlighed til Herren føler sig bundne i deres Samvittighed af disse Ord, dem spørger jeg nu, om Herren blot har anbefalet visse Ting, som vi kan gøre i hvilken som helst Orden, vi synes, eller om den af Ham fastsatte Ordensfølge ikke er lige saa væsenlig som Udførelsen af selve Befalingen? Lad os høre, hvad Herren siger: „Gaar ud i al Verden og gører alle Folk til mine Disciple, døbende dem i Navnet Faderens, Sønnens og den Hellig Aands, og lærer dem at holde alt, hvad jeg har befalet eder". — „Gaar bort i al Verden og prædiker Evangelium for al Skabningen. Hvo, som tror og bliver døbt, skal blive salig; men hvo, som ikke tror, skal blive fordømt" (Matth. 28, 19. 20; Mark. 16, 15. 16). I disse Ord befaler Herren fem forskellige Ting: 1) at prædike Evangeliet, 2) at tro Evangeliet, 3) at døbe dem, der tror og annammer det, 4) at meddele Undervisning angaaende alle Hans Befalinger, 5) at holde alle disse Befalinger. Er nu alle disse Ting blot befalede, men ingen Orden eller Ordensfølge fastsat, saa kan vi gaa ud til Hedningerne og 1) give dem allehaande Lærdomme om Guds Befalinger — om hvad de skal gøre og lade — men uden at prædike Evangeliet for dem. Om det saa 2) falder dem ind at gøre det og hint, især at holde Nadvere, saa kunde man 3) døbe dem, og naar de er døbte, da endeligen 4) prædike Evangeliet for dem, for saa, 5) at føre dem til Troen. Men var en saadan menneskelig Sammenstilling af de særskilte Ting, som Herren har befalet, en sand Lydighed mod Hans Vilje? Er det ikke meget mere klart, at vi ikke bør rokke det mindste ved den skønne, guddommelige Orden? Evangeliets Prædiken, og Troen, som en Frugt af denne Prædiken, maa gaa forud, saa kommer Daaben og Belærelsen om Herrens Befalinger, hvortil Maaden at holde Herrens Nadvere henhører, tilsidst kommer Nydelsen af Herrens Nadvere selv. Saaledes har Apostlene, formedelst den Hellig Aand, forstaaet Kristi Befaling; thi paa samme Dag, som den Hellig Aand blev udgydt, begyndte de at prædike Evangeliet for alle Folk, og da

mange troede med bodfærdige, omvendte Hjærter, saa døbte de disse, som „gærne annammede Naadens Ord“, og forenede dem til en Menighed. De, som saaledes var blevne Disciple og Menighedsmedlemmer „holdt sig varagtige til Apostlenes Undervisning, og Samfundet, og **Brødets Brydelse**, og Bønnerne“. — Overalt finder vi Prædiken, Tro og Daab; ingen Steder Prædiken, Tro og Nadvere. Det **første**, Herren har befalet efter Troen, er Daaben; derfor kan Nadveren aldrig blive andet end det **andet**. „Omvender eder og hver af eder lade sig døbe“ (Ap. G. 2, 38; 8, 12). Filippus oplod sin Mund og prædikede Evangeliet for Gildingen. Denne troede og spurgte straks: „Hvad hindrer mig fra at blive døbt?“ Filippus gør sig forvisset om hans **Tro** og **døber** ham derpaa (Ap. G. 8, 35—39). Pavlus og Silas talte Herrens Ord til Stokmesteren og alle dem, som var i hans Hus, og da disse derpaa troede, blev de døbte i samme Nat (Ap. G. 16, 31—34). „Og mange Korinthier, som hørte til, troede og blev døbte“ (Ap. G. 18, 8). „Og nu, hvad tøver du? Staa op, lad dig døbe og dine Synder aftvætte og paakald Herrens Navn“ (Ap. G. 22, 16). „Mon nogen kan formene Vandet, at disse ikke skal døbes, som har annammet den Hellig Aand, ligesom og vi? Og han befol, at de skulde døbes i Herrens Navn“ (Ap. G. 10, 47. 48). Saaledes forstod de apostolske Mænd Herrens Befaling. For et sundt, ædru Sind er det umuligt her at indskyde Nadverens Nydelse mellem Troen og Daaben. Man maa virkelig først have overladt sig til sin Følelse i Henseende til Daab og Nadvere, inden man finder Steder, efter hvilke man kan indskyde Barnedaab og Nadverens Nydelse før Daaben.

Blev det ogsaa svært for de anseteste Mænd formedelst Fornuftslutninger at indflette Barnedaab i Guds Ord, da den altid falder ud af det igen, saa bliver det endnu meget sværere for Forsvarerne af en aaben eller fri Kommunion at finde, om end kun et eneste Sted, som lader sig bruge til deres Fordel. Forsøget er sædvanligt blevet gjort med følgende Skriftsteder: „Antager eder den

som er skrøbelig i Troen, og dømmer ikke hans Meninger". „Hvo, som æder, foragte ikke den, som ikke æder; og hvo som ikke æder, dømme ikke den, som æder; thi Gud har antaget ham." „Derfor antager eder hverandre, ligesom Kristus har antaget sig os, til Guds Ære" (Rom. 14, 1. 3; 15, 7). „Og Gud, som kender Hjærterne, vidnede for dem, idet Han gav dem den Hellig Aand, ligesom og os. Og Han gjorde ingen Forskel imellem os og dem, idet Han rensede deres Hjærter ved Troen" (Ap. G. 15, 8. 9). — Vi spørger nu ligefrem: Handler disse Steder om udøbte, som skulde optages i Menigheden uden Daab og med hvilke man saa skulde bryde Brødet? Selv de ivrigste Forsvarere af den aabne Kommunion maa nødsages til at svare: Nej! Det første Sted handler om svage, som ansaa den ene eller anden Slags Mad for at være forbudt, naar de var døbte. Paa det andet Sted formanes de allerede for længe siden døbte Medlemmer af Menigheden i Rom til at antage sig hverandre i Kærlighed. Paa det tredje Sted taler Petrus om Kornelius og hans Husfolk, som ligeledes var døbte. Hvor kan der i disse Skriftsteder ligge nogen Fuldmagt til at gøre Herrens Befaling om Daaben til et aabent Spørgsmaal, til en Sag, som er overladt til enhvers Tykke og Smag, og at fejre Herrens Nadvere med dem, som endnu ikke er døbte? Men nu findes der for nærværende Tid adspredte over hele Jorden, en stor Mængde kære Brødre i Herren, som ikke er døbte, og blandt disse saadanne, som vi agter meget højere end os selv, og som næsten allesammen selv tror, at de er døbte, fordi de holder deres Bestænkelse som Børn for Daab. Kan vi ikke for denne deres Menings Skyld lade dem komme med til Nadveren, da de, i Fald de vidste, at de ikke er døbte, selv vilde afholde sig fra at nyde Herrens Nadvere, og da først lade sig døbe? Vi svarer med ny Spørgsmaal: Dersom vi af Guds Ord er overbeviste om, at disse kære Guds Børn ikke er døbte, men ved Brødsbrydelsen med dem forholder os som om de var det, og som om vi holdt dem for at være det, lyver og hykler vi da ikke, om ogsaa i en god Hensigt; lægger vi

de ikke for Dagen, at vor Overbevisning er en saadan jammerlig Ting, at vi selv ikke vover at handle i fuld Overénsstemmelse dermed; fornægter vi da ikke den sande Broderkærlighed ved at befæste dyrebare Brødre i en Vildfarelse? Og skal i Almindelighed et Menneske handle efter andre Menneskers Overbevisning eller efter sin egen? Og skal en kristen, Broderkærligheden til Behag, bryde sin Herres Anordninger — skal vi gøre ondt, at der kan komme godt af? Det være langt fra!

Men hvorledes forholder det sig med **Aandsdaaben**, paa hvilken man beraaber sig til Forsvar for aaben Kommunion? Aandsdaaben, siger man, kan kun komme i Betragtning ved Guds Børns Forening omkring Herrens Bord, det er aldeles nok til Delagtigheden i den hellige Nadvere. Det klinger jo godt i Broderkærlighedens Øren; men lad os ikke være for hastige til at dømme efter vor Følelse; lad os høre, hvad Guds Ord siger derom. Først vil jeg minde dem, som paa Grund af Aandsdaaben gør den af Herren befalede Daab i Vand til en overflødig Sag eller som trænger den ud af de troendes Synskreds, om dette Ord: „Mon nogen kan formene Vandet, at disse ikke skal døbes, som har annammet den Hellig Aand, ligesom og vi? Og han befol, at de skulde døbes i Herrens Navn" (Ap. G. 10, 47. 48). Men lad os, læggende vore Meninger til Side, spørge: hvad staar der skrevet om Aandsdaaben? Den Herre Jesus, siddende ved Majestætens højre Side i det høje, meddelte den for første Gang paa Pinsedagen, ifølge sit Ord: „Johannes døbte vel i Vand, men I skal døbes i den Hellig Aand, om ikke mange Dage" (Ap. G. 1, 5). Til hvem meddelte Han den? Ikke til uomvendte, aandelig døde Mennesker, som endnu ikke havde erfaret nogen ny Fødsel af den Hellig Aand paa deres Hjærter, men til Apostlene, som for længe siden var blevne Guds Børn. Ligeledes meddelte Herren Aandsdaaben for anden Gang til de første omvendte af Hedningerne i Kornelius' Hus. Petrus siger herom: „Men idet jeg begyndte at tale, faldt den Hellig Aand paa dem, ligesom og paa os i Begyndelsen. Da kom jeg

Herrens Ord ihu, der Han sagde: Johannes døbte vel i Vand, men I skal døbes i den Hellig Aand" (Ap. G. 11, 15. 16). De, som her blev døbte i den Hellig Aand, var atter „gudelige og gudfrygtige", som altid bad, og hvis Bøn steg op til Gud, fordi de bad ved Aanden og havde erholdt nye Hjærter formedelst Ham. I ydre Henseende var de Hedninger, men indvortes var de omskaarne, troende paa Gud og Israels Frelser, ligesom Nathanael. Overalt, hvor vi endvidere finder den Hellig Aands Meddelelse formedelst Apostlenes Haandspaalæggelse, der skete det paa Guds Børn, som allerede var troende og døbte, til Eksempel i Ap. G. 8, 14—19. Heraf ses det klart, at Hjærtets Fornyelse ved den Hellig Aand eller den ny Fødsel med et Menneske er noget helt andet, end den overordenlige Salvelse med denne Aand, som kaldes en Daab i den. Denne Salvelse tilkendegav sig gennem særegne Gaver og Kræfter, som viste, at Aandsdaaben havde fundet Sted. Spørger vi nu: Hvem er nu for Tiden døbt i Aanden, og hvem er formedelst samme Aand kun bleven et Guds Barn? Paa hvilke overordenlige Begivenheder kan vi nu erkende, at Aandsdaaben har fundet Sted? Her kommer vi ind paa et dunkelt Omraade, som tvinger os til at vende om. Vi kan nu blot mærke Forskellen mellem et Verdens Barn og et Guds Barn, og Forskellen af aandelig Friskhed og Sygelighed hos kristne. Maatte vi derfor ikke med en saadan Følelse af Broderkærlighed, som gør Vold paa Skriften, læse Ef. 4, 5 saaledes, som der ikke staar: „én Herre, én Tro, én Delagtighed i overordenlige Aandens Gaver"; men maatte vi i al Enfoldighed læse, hvad der staar: „én Herre, én Tro, èn Daab", og maatte vi lade baade Tro og Daab forblive i deres gamle, apostolske Orden og Sammenhæng.

Mange paastaar, at Daaben er noget personligt, at den ikke har noget Hensyn til Menigheden og Medlemsskabet i den; at Daaben kun sætter os i en ydre Forbindelse med Kristus, men ikke med Hans Folk, at den ikke er Indtrædelsen i Menigheden, hvorfor den slet ikke angaar den. Er denne Paastand opstaaet, fordi det, som

det paastaas, træder klart frem af Guds Ord, eller er det en Nødhjælp for en saadan Broderkærlighed, som slider sig løs fra denne guddommelige Orden? Lad os en Gang se. Først maa vi erindre, at sytten til atten Aarhundreder efter Kristus var henrundne, inden nogen vovede at fremkomme med denne Paastand. Den har Forsvaret for den aabne Kommunion at takke for sin Opkomst. Det indrømmes af alle, at Daabens Hensigt er at sætte Menneskene paa en synlig Maade i Forbindelse med Kristus. Men lige saa vist er det ogsaa, at i samme Øjeblik, da man som et Lem sættes i Forbindelse med Hovedet, træder man ogsaa i Forbindelse med de øvrige Lemmer og med selve Legemet. Bliver man formedelst Daaben synligt forenet med Kristus, saa bliver man det ogsaa med Hans synlige Legeme. Derfor hedder det: „De som nu gærne annammede hans (Petrus') Ord, blev døbte; og der vandtes samme Dag henved tre tusinde Sjæle" (Ap. G. 2, 41). Her berettes i de to første Sætninger, hvilke Personer, der lod sig døbe, og i den tredje, hvor mange, der lod sig døbe, men Udtryksmaaden veksler just for at vise, at de **formedelst Daaben blev forenede med Menigheden.** En fra Daaben adskilt Optagelse i Kristi Menighed kender den hellige Skrift ikke noget til. Ligeledes erklærer Apostelen Pavlus, at alle kristne paa hans Tid var „døbte i én Aand til at være ét Legeme, og at de alle havde drukket af Kalken til at være den samme Aand" (1. Kor. 12, 13).*)

---

*) Over dette Sprog skriver **Luther**: Vi nyder ét Sakramente, at vi ogsaa skal erholde én Aand; ligesom vi modtager én Daab, **at vi ogsaa skal være ét Legeme"** — **Gerlack**: „I de Ord „døbte" og „drukket" ligger en aabenbar Hentydning til Daabeu og Nadveren. Den første **gør os til ét Legeme i Kristus**, den sidste nærer dette Legeme og fremmer dets Tilvækst, men begge Dele i Aanden". — **Starcke**: „Om Daaben hedder det **„til ét Legeme"**, thi derved blev vi først et Legeme, og det et levende, aandeligt Legeme; men om den hellige Nadvere hedder det **„til én Aand"** og hentyder til vor Fremvækst, at vi bliver jo længere desto mere én Aand, ét Hjærte og én Sjæl. Vi er ikke alene ved den hellige Daab

Vi vil nu kaste et Blik paa adskillige kristnes Mening, at den hellige Nadveres Nydelse skulde staa overmaade højt, men den hellige Daab derimod være en ubetydelig Sag, som ikke var værd at tale om. Denne Mening er for det første fremgaaet af den hos mange opstaaede Overbevisning om Kraftløsheden og Unytten af Barnebestænkelsen; men den er bleven befæstet ved Trangen hos saa mange troende til at nyde Herrens Nadvere med Brødre, og synes i det Hele taget at passe fortræffelig for de kristnes nuværende Stilling. Kun i Guds Ord passer den ikke. Daab og Nadvere er guddommelige Indsegl, synlige Guds Ord, som svarer til den omvendende og opholdende Naade. Daaben er Indseglet paa den livgivende Naade, Nadveren paa den Livet ved Magt holdende Naade. Derfor behøver vi blot at døbes én Gang, naar vi har erholdt Livet i Gud, men bør, efter apostolsk Eksempel, ofte bryde Brødet med hverandre. Hvorledes sér nu denne Sætning ud: Omvendelsen og den nye Fødsel er af ringe Vægt, men Opholdelsen er af højeste Vægt? eller: At dø med Kristus, begraves og opstaa med Ham er en ringe Ting og ikke at ligne med den Ære at nyde Herrens Nadvere? Er ikke det menneskelige i en saadan Mening altfor aabenbar til at det skulde lønne sig yderligere at spilde et Ord for at gøre denne Sag klar? Dog paa det at den gamle, dybt indgroede Fordom om Daabens ringe Betydning i Sammenligning med Nadveren maatte grundigt uddrives hos nogle fordomsfri Sjæle, beder vi Læseren at sammenligne de Steder i Guds Ord, som handler om Daaben med dem, hvor Talen er om Nadveren. Vi minder om Herrens Daab, om de Ord, Han talte derved, og om det, som Faderen i Himlen ved denne Handling

---

blevne i udvortes Forstand forbundne med hverandre til Brødre, men vi er ogsaa ved den hellige Nadveres Nydelse blevne indvortes forenede til en indbyrdes broderlig Kærlighed og Endrægtighed". — **H. A. W. Meyer: „Vi blev jo alle døbte i én Aand til at være ét Legeme**, det er: thi ogsaa derved, at vi ved vor Daab modtog en og samme Hellig Aand, blev vi alle forbundne til et ethisk Legeme".

gjorde og erklærede (Matth. 3, 13—17). Vi henviser til følgende mægtige Ord: „Hvo, som tror og bliver døbt, han skal blive salig" (Mark. 16, 10). „Hver af eder lade sig døbe i Jesu Kristi Navn til Syndernes Forladelse". „Og nu. hvad tøver du? Staa op og lad dig døbe og dine Synder aftvætte" (Ap. G. 2, 38; 22, 16). „Véd I ikke, at vi, saa mange, som er døbte til Kristus Jesus, er døbte til Hans Død?" „Vi er altsaa begravede med Ham ved Daaben til Døden paa det, at ligesom Kristus er oprejst fra de døde ved Faderens Herlighed, saa skal og vi vandre i et nyt Levnet. Thi dersom vi er blevne forenede med Ham ved Lighed med Hans Død, da skal vi og være det i Lighed med Hans Opstandelse" (Rom. 6, 3—5). „I hvilken (Noahs Ark) faa, nemlig otte Sjæle blev frelste i Vandet, hvis Modbillede nu frelser os, Daaben, hvilken ikke er Renselse fra Kødets Urenhed, men en god Samvittigheds Pagt med Gud ved Jesu Kristi Opstandelse" (1. Pet. 3, 20. 21). „Thi I, saa mange som er døbte til Kristus, har iført Kristus" (Gal. 3, 27). Man jævnføre nu, hvad der er sagt i disse og andre Guds Ord om Daaben med det, som staar skrevet om Nadveren i Matth. 26, 26—28; Luk. 22, 19. 20; 1. Kor. 11, 23—26; 1. Kor. 10, 15—22. Daab og Nadvere er ingen Frelser ved Siden af den **eneste** Frelser, intet Troldomsmiddel, men de er Guds Ord formedelst guddommelige Sindbilleder og Indsegl paa Saligheden i Jesus, og staar lige højt, har lige Rang og er lige berettigede i det ny Testamentes Husholdning.

En Bebrejdelse, som man ofte har gjort Baptisterne, er den, at de gør Herrens Bord til deres eget Bord, idet de kun tillader døbte Adgang til Nadveren. Men med denne Sætning slaar man hen i Vejret, thi Baptisterne siger: „Var det vort Bord, da vilde vi, tvungne af Broderkærligheden, se bort fra alt og med Glæde byde ethvert Guds Barn velkommen. Men nu er det ikke vort, men Herrens Bord, og vi har ikke Ret til at indbyde eller afvise nogen. Kun Herren har Ret til at bestemme over Pladserne ved sit Bord, og Han har bestemmet derover, formedelst sit

Ord. Den, som omvender sig, gærne annammer Ordet, lader sig døbe og derved tillægges Menigheden, han har Del i Brødsbrydelsen. Vi maa derfor ikke handle egenmægtigt, hvor vi er Dørvogtere; vi tør ikke dér anvise nogen Plads til de dyrebareste, højst elskede Brødre, som efter vor Overbevisning ikke er døbte.

Menneskets Legeme og Menneskets Aand er to særskilte Værker af den samme ene Gud, tvende Guds Tanker, hvilke forenes i den ene Guds Tanke: **Mennesket.** — Nu siger Skriften med Hensyn til Guds Riges daværende Tilstand: „ét Legeme og én Aand" (Ef. 4, 4). De kristne var, formedelst Menighedsforfatning, Daab og Nadvere, ét Legeme, og dette Legeme var, om ogsaa meget svagt og ofte sygeligt, alligevel Guds Opfindelse, Guds Tanke og Guds Skabning, ligesom Menneskets Legeme med dets Lemmer, Knokler, Muskler, Aarer og Nerver. Men de kristne var ogsaa formedelst den ny Fødsel, Troen, Haabet og Kærligheden — én Aand, og denne Aands-Enhed var ligeledes en Guds, den Hellig Aands, herlige Tanke og underfulde Værk. Begge disse Guds Værker var forbundne i den levende Guds Tempel, Menigheden. Dog fremstod ogsaa i hine Dage Skilsmisse mellem Legeme og Aand; thi Ananias, Safira og Simon Troldkarl var ét Legeme med Guds Børn, men ikke én Aand med dem.

Spørger vi nu, hvorledes Kristendommen i vore Dage bør fremstille sig for at være Gud til Velbehag, saa bliver det uimodsigelige Svar: Efter Mønsteret af Guds Værk i den apostolske Tid; thi vi Mennesker kan ikke opfinde noget fuldkomnere, og Gud kan altid kun have Velbehag i sin egen Gerning. Kristendommen maa selvfølgelig endnu altid have et Legeme efter Forbilledet i det ny Testamente.

Men ligesom Menneskets Aand kan skilles fra Legemet og alligevel leve, saa kunde ogsaa Kristendommens Aand skilles fra dens Legeme og har ogsaa formedelst Synden næsten almindelig gjort det, saa at i Aarhundreder af den kristne Tidsregning blot smaa enkelte Hobe af kristne ikke lod det apostolske Menighedslegeme helt forsvinde fra Jorden. Vi finder endnu sammenlignelsesvis kun et lille Antal af

Guds Børn, med hvilke vi formedelst Menighedsforfatning, Daab og Nadvere, kan være ét Legeme; men vi finder et meget større Antal af saadanne, med hvilke vi kan og bør være én Aand, ét Hjærte og én Sjæl. Aldrig har man fundet saa mange igenfødte Mennesker paa Jorden som nu; thi Guds Aand har virket mægtigt. Alle disse er Guds elskede fra Evighed, og er som saadanne evigt forbundne med os i hellig Kærlighed. Medens vi ved Herrens Naade har erholdt Indsigt om Menighedens Legeme, har Han ogsaa givet os Oplysning om dette Legemes Aand, samt hvorledes vi skal finde den baade i og udenfor Legemet. Vi sér ogsaa og glæder os derover, at Aanden i sin evige, udødelige Natur er et højere, herligere Væsen end Legemet, at Igenfødelse og Barneret hos Gud, Kærlighed til Kristus i Hjærtet og Gudfrygtighed i Livet er noget langt højere og herligere end Menighedsforfatning, Daab og Nadvere. Disse frelser ingen Sjæle, medens de førstnævnte Ting tildeler en evig, uforgængelig Salighed. Menighedsforfatning, Daab og Nadvere i den nytestamentlige Husholdning er kun bestemte for et begrænset Tidsrum, nemlig fra Tiden mellem Herrens første og andet Komme. Før Hans Ankomst var Menighedens Legeme anderledes og efter Hans Genkomst vil det atter blive anderledes, et aandeligt, forklaret; men Barneskabets Aand var altid den samme og skal evigt blive det. Den raabte allerede i Job midt i den dybeste Bedrøvelse: „Jeg véd, at min Forløser lever!" Den bad i Moses: „Lad mig se din Herlighed!" Den sang i Asaf: „Hvem har jeg i Himlene? og lige med Dig har jeg ikke Lyst til noget paa Jorden!" Den jublede attenhundrede Aar igennem i de kristnes Hjærter: „Du er Kristus, den levende Guds Søn!" Den skal give sin evige Henrykkelse Luft i disse Ord: „Saliggørelsen tilhører vor Gud, Ham, som sidder paa Tronen, og Lammet!"

Der findes kristne, som ikke har andet for Øje end Menighedens Legeme; hvis Løsen er: „Kirke, Kirke!" Der findes andre, som ikke vil vide om noget andet end Kristendommens Aand, og som derfor optræder fjendtligt opløsende

mod enhver Menighedsforbindelse og hver Menighedsorden. Begge har forvildet sig. Lad Guds Ord staa fast: „**Et Legeme og én Aand**"; lad begge beholde det Værd, som Gud har tillagt dem. At lade begge beholde deres forskellige Værd og ikke sammenblande dem med hinanden — det er det rette. Af Herrens Tanker, hvad Hans Menigheds Legemes Dannelse angaar, af Hans Anordninger og det apostolske Eksempel til deres Efterfølgelse, som vi finder det i det ny Testamente, vil og kan vi ikke lade det ringeste fare; men vi vil ikke drive Afguderi med dette Legeme eller de enkelte Dele deraf. Vi vil med Tak til Gud lade den store, forunderlige, herlige Virkelighed, at der gives tusinde og atter tusinde Guds Børn, som tænker helt anderledes end vi om Menighed, Daab og Nadvere og alligevel er højt benaadede og rigeligen velsignede Herlighedens Kar — vi vil lade denne Virkelighed staa og gælde. Med alle disse ønsker vi at være forbundne i inderlig Broderkærlighed, og det med fuldt Alvor, i Gerning og Sandhed, det vil sige: ikke i det vi holder os paa Afstand fra dem og ikke vil se deres Ansigter, men idet vi tilsammen med dem opbygger os i personlig, broderlig Omgang og veksler Erfaringer, Tanker og Følelser med dem, betragter Guds Ord med dem og fremfor alt beder med dem til den ene Fader og til den eneste, dyrebare Frelser. Vi er overbeviste om, at de Hjærter, som paa denne Maade saligt sammensmelter, skal erfare den største Velsignelse deraf. Vi er overbeviste om, at et saadant Hjærte- og Livs-Samfund, omfattende alt, hvad der er født af Gud, ikke behøver Brød og Vin til sin Opkomst, sin Bestaaen og sin Kraft; intet fra Menighedslegemet løsrevet Lem; ingen Guds Ord forkvaklende Nadvernydelse. Guds Rige vil intet vinde ved denne Fremgangsmaade af menneskelig Beregning om Nytte og Broderkærlighed, som gaar over sine Grænser, medens det vil fejre herlige Sejre ved de kristnes Forening til „én Aand" i evig virksom Broderkærlighed. — Saaledes bør da **Sandhed** og **Kærlighed**, som Tvillinger fødte af Guds Aand, ikke skilles fra hinanden, men Haand i Haand jage efter ét Maal — Guds **Forherligelse**!

